

Warszawa, dnia 2 listopada 2018 r.

Poz. 1076

**OBWIESZCZENIE  
MINISTRA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII<sup>1)</sup>**

z dnia 12 października 2018 r.

**w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Stolarz – dyplom mistrzowski” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1669) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji rynkowej „Stolarz – dyplom mistrzowski” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Przedsiębiorczości i Technologii: *J. Emilewicz*

---

<sup>1)</sup> Minister Przedsiębiorczości i Technologii kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Przedsiębiorczości i Technologii (Dz. U. poz. 93).

**INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI RYNKOWEJ „STOLARZ – DYPLOM MISTRZOWSKI”  
DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI**

**1. Nazwa kwalifikacji rynkowej**

Stolarz – dyplom mistrzowski
------------------------------

**2. Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej**

Dyplom mistrzowski
--------------------

**3. Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej**

Bezterminowy
--------------

**4. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji rynkowej**

5 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji
-------------------------------------

**5. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji rynkowej**

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację „Stolarz – dyplom mistrzowski” jest przygotowana do samodzielnego wykonywania wyrobów stolarskich z drewna i materiałów drewnopodobnych. Stolarz-mistrz naprawia, poddaje renowacji i konserwacji wyroby stolarskie, z uwzględnieniem wyrobów stylowych i stylizowanych. Organizuje stanowisko pracy własne i podległego zespołu, w tym dobiera oraz przygotowuje narzędzia i materiały niezbędne do wykonywania zadań. Samodzielnie użytkuje i konserwuje maszyny, aparaty, narzędzia stolarskie oraz samodzielnie posługuje się dokumentacją technologiczną, jak również instrukcjami obsługi maszyn i urządzeń stolarskich. Sporządza szkice elementów i wyrobów stolarskich, dobiera materiały, prowadzi ich obróbkę. Ustala zakres napraw i renowacji wyrobów stolarskich, sporządza projekty rekonstrukcji oraz kalkulację kosztów z wykorzystaniem wiedzy dotyczącej historycznych konstrukcji oraz zastosowanych specjalistycznych zdobień. Użytkuje i konserwuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane w stolarstwie. Stolarz-mistrz jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zadań zawodowych oraz prowadzenia działalności gospodarczej, w tym stosowania odpowiednich przepisów prawa, planowania i wdrażania działań marketingowych, wdrażania usprawnień technicznych i organizacyjnych, prowadzenia dokumentacji firmy. Odpowiada za podlegający mu personel i za organizację pracy w zespole, tj. przede wszystkim planuje i nadzoruje pracę zespołu oraz ocenia jakość zadań wykonywanych przez poszczególnych pracowników. Dbą o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Stolarz-mistrz jest także przygotowany do udzielania instruktażu i doradztwa związanego z doskonaleniem zawodowym współpracowników.

**Zestaw 1. Planowanie wykonania klasycznych, stylowych i stylizowanych wyrobów stolarskich oraz realizacji usług**

Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Omawia materiały i urządzenia potrzebne do wykonania wyrobów stolarskich	– rozróżnia gatunki drewna, określa jakość surowca i ocenia jego przydatność do wykonania konkretnego wyrobu stolarskiego; – omawia cechy gatunków drewna i wyrobów drzewnych; – omawia rodzaje wyrobów drzewnych; – charakteryzuje narzędzia ręczne (np. strugi, młotki, dłuta), maszyny (np. pilarki, szlifierki, wiertarki), przyrządy pomiarowe i kontrolne (np. miernik do wilgotności drewna) oraz materiały (np. kleje, kołki, papiery ściernie, pędzle, materiały lakiernicze) niezbędne do wykonania obróbki, naprawy i konserwacji wyrobów stolarskich.
Określa sposób wykonania wyrobów stolarskich i realizacji usługi	– wykonuje pomiary, sporządza szkice i rysunki wykonawcze wyrobów stolarskich; – posługuje się przyrządami pomiarowymi i kontrolnymi; – posługuje się dokumentacją techniczną (np. dotyczącą miejsca wykonania usługi); – dobiera technologię produkcji wyrobów stolarskich; – sporządza kalkulację kosztów wykonania, naprawy, renowacji i konserwacji wyrobów stolarskich i innych usług stolarskich.

Organizuje stanowisko pracy własne i podległego zespołu	– gromadzi materiały drzewne, uwzględniając jakość surowca oraz materiały montażowe i okuciowe; – ocenia stan techniczny maszyn i narzędzi stosowanych w procesach produkcyjnych wyrobów stolarskich w zakresie bezpieczeństwa pracy; – konserwuje narzędzia, maszyny i urządzenia stosowane do wykonywania wyrobów stolarskich.
---	--

Zestaw 2. Wykonywanie klasycznych, stylowych i stylizowanych wyrobów stolarskich	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Przygotowuje drewno i wyroby drzewne do dalszej obróbki	– wykonuje trasowanie materiału potrzebnego do wykonania wyrobu stolarskiego zgodnie z ekonomią wykorzystania surowca; – wykonuje przerzynanie materiału; – planuje układ rysunku słoju drewna; – stosuje techniki postarzania drewna; – posługuje się narzędziami i urządzeniami, takimi jak rysiki, punktaki, pilarki, strugarki.
Obrabia drewno i wyroby drzewne	– wykonuje ręczną i maszynową obróbkę drewna i tworzyw drzewnych (w tym przerzynanie, struganie, szlifowanie międzyoperacyjne, frezowanie); – wykonuje hydrotermiczną i plastyczną obróbkę drewna; – wykonuje elementy konstrukcyjne oraz ich połączenia; – wykonuje elementy specyficzne dla danego typu wyrobu, np. trepy, tralki, poręcze, stopnie, podstopnie, wangi; – wykańcza powierzchnie drewna, tworzyw drzewnych i gotowych wyrobów stolarskich (np. szlifowanie, matowanie, polerowanie, utwardzanie, uszlachetnianie, nakładanie powłok malarskich, lakierniczych i substancji zabezpieczających – olejów, wosków).
Montuje gotowe elementy i nadzoruje montaż zestawów stolarskich	– sporządza roztwory, kleje zgodnie z recepturą lub instrukcją producenta; – wykonuje klejenie drewna; – stosuje systemy montażu i okuwania specyficzne dla typów wyrobów stolarskich; – wymienia kryteria oceny montażu zestawów i zabudowy meblowej (ustawiania, wieszania, poziomowania) w miejscu wykonania usługi z wykorzystaniem elementów montażu i okuwania.
Dokonuje oceny realizacji wykonanego wyrobu stolarskiego	– wymienia przykłady najczęściej popełnianych błędów w trakcie wykonywania wyrobów stolarskich i realizacji usługi stolarskiej; – wskazuje elementy wykonanego wyrobu stolarskiego wymagające dokonania poprawek i ustala przyczyny powstania tych niedoskonałości; – określa sposoby poprawy wykonanego wyrobu stolarskiego i realizacji usługi; – wykonuje poprawki wykonanego wyrobu stolarskiego.
Ustala zakres prac związanych z pakowaniem, magazynowaniem i transportem elementów, podzespołów i gotowych wyrobów stolarskich	– ocenia sposoby zabezpieczania i transportu elementów, podzespołów, gotowych wyrobów stolarskich; – wyznacza dla zespołów stolarskich standard pakowania i oznakowywania elementów, podzespołów lub gotowych wyrobów stolarskich; – proponuje sposoby magazynowania elementów, podzespołów lub gotowych wyrobów stolarskich; – dobiera środki transportu przewidziane dla określonych typów wyrobów stolarskich.

Zestaw 3. Naprawa, renowacja i konserwacja wyrobów stolarskich	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Przygotowuje wyroby stolarskie do renowacji i konserwacji	– oczyszcza powierzchnię mebla ze starych powłok malarsko-lakierniczych i przezroczystych; – opisuje konstrukcję wyrobu stolarskiego (np. okna, drzwi, schodów) zgodnie ze stylem, w którym został wykonany; – rozpoznaje specjalistyczne rodzaje zdobień stosowanych w wyrobach stolarskich, takie jak intarsje, inkrustacje, złocenia, okładziny; – ustala przyczyny i rodzaje uszkodzeń wyrobów stolarskich oraz określa sposób ich naprawy, renowacji i konserwacji; – określa parametry technologiczne naprawy, renowacji i konserwacji wyrobów stolarskich; – sporządza projekty rekonstrukcji brakujących elementów w uszkodzonym wyrobie stolarskim.
Przeprowadza renowację stylowych i stylizowanych wyrobów stolarskich	– wykonuje szkice i szablony wyrobu stolarskiego; – demontuje wyrób stolarski zgodnie z zachowaniem kolejności odłączania elementów; – restauruje specjalistyczne zdobienia, takie jak intarsje, inkrustacje, złocenia, okładziny zgodnie z techniką ich wykonania; – rekonstruuje uszkodzone lub brakujące elementy wyrobu stolarskiego, w tym elementy toczone; – wymienia uszkodzone elementy wyrobu stolarskiego z zachowaniem stylu wyrobu

	(np. wykonuje wstawki); – wymienia lub regeneruje uszkodzone powierzchnie drewna i okleiny, w tym wypełnia powstałe ubytki, np. szpachlą lub woskiem kolorystycznym; – montuje elementy wyrobu stolarskiego zgodnie z zachowaniem oryginalnych rodzajów połączeń; – zabezpiecza wyroby drewniane przed czynnikami zewnętrznymi, w tym grzybami i szkodnikami; – odnawia powłoki malarsko-lakiernicze i przezroczyste; – odświeża okucia i akcesoria stolarskie.
Dokonuje oceny wyrobu stolarskiego poddanego renowacji	– podaje przykłady najczęściej popełnianych błędów w trakcie renowacji wyrobów stolarskich; – wskazuje elementy wyrobu stolarskiego poddanego renowacji wymagające dokonania poprawek i ustala przyczyny powstania niedoskonałości wyrobu; – omawia sposoby poprawy wyrobu stolarskiego poddanego renowacji w odniesieniu do projektu wyrobu oraz wymagań klienta; – wykonuje poprawki wyrobu stolarskiego, który został poddany renowacji.

Zestaw 4. Prowadzenie działań związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Nadzoruje przestrzeganie zasad BHP oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	– wyjaśnia pojęcia związane z BHP, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią stosowane podczas wykonywanych zadań zawodowych; – objaśnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce; – omawia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie BHP; – wskazuje przykładowe zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z niewłaściwym wykonywaniem zadań zawodowych oraz z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy; – omawia skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; – organizuje stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; – organizuje proces technologiczny zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; – wyjaśnia zasady stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; – wskazuje zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.
Stosuje zasady prowadzenia działalności gospodarczej	– wyjaśnia pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej; – omawia przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego w zakresie wykonywanych zadań zawodowych; – wskazuje przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży związanej z wykonywanymi zadaniami zawodowymi oraz omawia powiązania między nimi; – wskazuje metody analizy skuteczności działań prowadzonych przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży; – uzasadnia znaczenie inicjowania wspólnych przedsięwzięć z różnymi przedsiębiorstwami z branży; – wyjaśnia zasady przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej i ilustruje je przykładami; – wyjaśnia zasady prowadzenia korespondencji związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej i ilustruje je przykładami; – wskazuje urządzenia biurowe oraz programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej; – uzasadnia znaczenie podejmowania działań marketingowych prowadzonej działalności gospodarczej; – objaśnia zależności w kosztach i przychodach prowadzonej działalności gospodarczej; – charakteryzuje sposoby monitorowania stanu zasobów materialnych (materiałów i urządzeń) oraz zasobów personalnych niezbędnych do wykonania produktów i świadczenia usług.

Zestaw 5. Organizowanie pracy w zespole i doskonalenie zawodowe współpracowników	
Organizuje instruktaż i doradztwo związane z doskonaleniem wewnątrzzakładowym	– wyjaśnia zagadnienia z obszaru psychologii i pedagogiki dotyczące uczenia się w procesie pracy, motywowania współpracowników i uczniów do nauki oraz rozwiązywania problemów dydaktycznych i interpersonalnych; – określa cele kształcenia w procesie praktycznej nauki zawodu zgodnie z podstawą programową i programem nauczania; – określa zakres doskonalenia zawodowego; – omawia zasady doboru metod nauczania do treści nauczania; – dobiera środki dydaktyczne do treści nauczania; – omawia możliwe do zastosowania narzędzia pomiaru dydaktycznego oraz kryteria oceniania uczącego się; – wyjaśnia zasady prowadzenia dokumentacji niezbędnej do szkolenia zawodowego.

Organizuje pracę zespołu	– uzasadnia znaczenie planowania i nadzorowania pracy zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań, odwołując się do własnych doświadczeń; – omawia zasady doboru osób do wykonania przydzielonych zadań; – podaje przykłady właściwego i niewłaściwego kierowania wykonywaniem przydzielonych zadań; – omawia role osoby organizującej pracę w zespole (takie jak ocena jakości wykonania przydzielonych zadań, dążenie do poprawy warunków i jakości pracy); – wyjaśnia zasady komunikowania się ze współpracownikami oraz uzasadnia znaczenie przestrzegania zasad kultury i etyki.
--------------------------	---

## 6. Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Szczegółowe wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację są określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89 i 1607) oraz w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

### Metody stosowane w walidacji

Weryfikacja efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji jest przeprowadzana w dwóch etapach. Etap praktyczny polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności ujęte w zestawach efektów uczenia się 01–03. Etap teoretyczny (składający się z części pisemnej i ustnej) polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania sprawdzające umiejętności określone we wszystkich zestawach efektów uczenia się.

### Zasoby kadrowe – kompetencje osób przeprowadzających walidację

W skład komisji przeprowadzającej egzamin mistrzowski wchodzi, co najmniej pięć osób: przewodniczący komisji lub jego zastępca, co najmniej trzech członków komisji oraz sekretarz, który sprawuje obsługę administracyjno-biurową komisji egzaminacyjnej i nie uczestniczy w przeprowadzaniu egzaminu oraz ocenianiu i ustalaniu jego wyniku. Przewodniczący komisji i jego zastępcy posiadają wykształcenie wyższe oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin. W przypadku braku możliwości powołania przewodniczącego komisji lub zastępcy, którzy posiadaliby wykształcenie wyższe oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, w szczególności w przypadku egzaminu przeprowadzanego w zawodzie unikatowym, przewodniczący komisji lub zastępcy przewodniczącego komisji posiadają: wykształcenie średnie lub średnie branżowe i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo

wykształcenie średnie lub średnie branżowe i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu technika, albo

wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe i tytuł mistrza w zawodzie unikatowym, którego dotyczy egzamin, oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza.

Członkowie komisji posiadają:

wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe i tytuł mistrza w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, oraz co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu mistrza, albo

wykształcenie, co najmniej średnie lub średnie branżowe i tytuł technika w zawodzie, którego dotyczy egzamin, lub w zawodzie wchodzącym w zakres tego zawodu oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, którego dotyczy egzamin, lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu, po uzyskaniu tytułu technika.

Przewodniczący komisji, jego zastępcy oraz członkowie komisji posiadają przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967), lub ukończyli kurs pedagogiczny wymagany od instruktorów praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560 i 1669), obowiązujących przed dniem 1 września 2017 r., oraz art. 120 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669). Przewodniczącym komisji, zastępcami przewodniczącego komisji oraz członkami komisji mogą być także osoby, które są wpisane do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Sekretarze komisji są wyznaczani spośród pracowników organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła, posiadających minimum wykształcenie średnie lub średnie branżowe i minimum 2-letni staż pracy w organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła. Osoby wchodzące w skład komisji są obowiązane ukończyć szkolenie zorganizowane przez izbę rzemieślniczą.

Sposób prowadzenia walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne niezbędne do prawidłowego prowadzenia walidacji:

etap praktyczny przeprowadza się u pracodawców lub w warsztatach szkoleniowych, posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania zadań egzaminacyjnych;

czas etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 minut i nie dłuższy niż 24 godziny, łącznie w ciągu 3 dni;

czas części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut;

w trakcie przeprowadzania etapu praktycznego egzaminu każdy zdający pracuje przy osobnym stanowisku pracy; nadzór nad wykonywaniem przez zdającego zadań egzaminacyjnych etapu praktycznego egzaminu sprawuje co najmniej dwóch członków zespołu egzaminacyjnego wyznaczonych przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego;

czas części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji:

Dyplom mistrzowski w zawodzie stolarz mogą uzyskać osoby, które z wynikiem pozytywnym zdały egzamin mistrzowski. Ogólne wymagania i warunki uzyskania kwalifikacji określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Do egzaminu mistrzowskiego może być dopuszczona osoba, która spełnia jeden z następujących warunków:

posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie, w którym zdaje egzamin, a także: a) co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego, albo b) co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, łącznie przed uzyskaniem i po uzyskaniu tytułu zawodowego;

posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz co najmniej 6-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej;

posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r., oraz tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej 3-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego;

posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz tytuł mistrza w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu mistrza; posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej działającej w systemie oświaty przed dniem 1 stycznia 1999 r.,

dających wykształcenie średnie albo średnie branżowe i kształcących w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej 2-letni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego;

posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunku lub w specjalności w zakresie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego.

## 7. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat.